

Inskription på klockorna i Romfartuna Kyrka.

Lilla klockan från år 1851. Går in i Herrens portar med tackande. Uti hans gårdar med lofvande. Tacker honom lofver Hans namn. Ps. 100, v. 4.

Då P. O. Silverstolpe Landshövding i Vesterås län. Doctor C. E. Fehlgrens Biskop i Vesterås stift. Mag. L. E. Boberg Kyrkoherde i Romfartuna. J. H. Holm Komminister. Per Larsson i Ut-Råby. Jonas Myrberg Myrby, Kyrkvårdar. Blef denna klocka omjuten i Stockholm af Joh. A. Backman.

Mellanklockan från år 1727. Laborem Prestitit Ericus Näsman Dalekarlia. Hael Campana Antena Satus Quidem Attrita Sed Pnfelicissimi Praesertimfuroris Ppsa Testis Pnfelix Nuns Restituta Nitorem Eximium Pllustri Sparwefeldiag Familiae Augmentum Yero Ponderis Nob. Mo. Johanni Henrica Sparwefeldic Sol. Debet. Så Låt os nu Frughta at wy icke Försumme Thet löfte som är at wy skola in gå i Hans Roligheet och att ibland os icke Någer tillbaka blifwer. Hebr. 4. V. 1. Salige äro the som i tino huse Boo the lofwa tigh til Ewigtyd. Psalm. 84. V. 5.

Stora klockan från år 1768. Öfwer Håf Stallmästare Joh. Hind. Sparwefeld. Ryttmästare Gabr. Gyllenganh. Ryttmästare Olof Hernadh. Håf Camererrare Pehr Forsberg Auditeur Joh. Röding. Vi Crono Befallningsmän Joh. H. Pauberg. Länsman Erick Sohlberg. Säll du som af mitt ljud will låta dig uppmäna, at up til Templet gå. Ky blott af gammal wana. Men af en liflig tro. Då går du hem igen, Rätt för dig, Helig, Säll en Guds och mensklors vän. Biskop Lars Benzeistierna. Prosth Halward Aerenius. Comminister Jonas Braelsen, Kyrkvårdar Johan Ersson i Gesala och Carl Jonsson i Munga. Klockare och Organist Anders Öhrgren. Domare Anders Andersson i Qwarnbro. Nämde män Anders Ersson i Gesala, Erick Johansson i Munga, Johan Johanneson i Klockartorp. Denna klocka är på Romfartuna Kyrkas och Församlings nyomkostnad. Guten år 1768 af Lars Björman i Sala.

Klockornas diameter: Lilla klockan är 90 cm.

Mellanklockan är 105 cm.

Stora klockan är 140 cm.

Anordning för klämtning har funnits.

I tornet finns ett urverk från år 1877. Gjord av Urmakare Eriksson från Skultuna. En timvisare finns och en hammare som slår timplag på Stora klockan.

R O M F A R T U N A .

Vid klockuppbörden 1531-32 tog konungens fogde en kalk. Kyrkoherden Lars levererade 1545 2 förgyllda kalkar, 1 viaticum, 2 förgyllda monstranser, 3 små oljekar, 1 delvis förgyllt och ett litet kors, 3 små förgyllda kronor, 1 förgyllt rökelsekar och 2 "broscher" under-skodda med koppar. Kyrkan fick behålla 43 små och stora ströningar, som 1635 såldes för 10 daler.

Kalkar och paténer.

Kyrkan fick behålla en kalk med, vilket ansågs vara det enda, som behövdes för den evangeliska gudstjänsten. Denna uppsättning var från 1300-talets början. Kalkfotens sarg är hålkälad. Runt fotens ytterkant står: + DE VERA:VITE + FERT HOC:WAS:POCULA + VITE, (Från det sanna livet ger denna kalk livets drycker). Ovanför denna text sitta fastnaglade sex figurdekorerade medaljonger återgivande Bebådelsen, Födelsen, Gisslandet, Korsbärandet, Korsfästelsen och Uppståndelsen. Noden har sin övre skaftdel IHV+XPI och på skaftets nedre del CORPUS, vilket skall betyda "Jesu Kristi kropp". Noden har sex rosendekorerade medaljonger. Mellan dessa vindruvsklasar samt över och under vindruvsblad. Troligen för att få bättre rum för handen vid utdelandet av vinet har skaftet förlängts över och under noden med cylindriska nedtill veckade tillsatser. Även kuppen är förstoraad och har nu en mjukt svängd klockformad skål. Ingrepp på kalken skedde 1684, då Gabriel Månsson Bring i Västerås lödde ihop kalken, 1698, då den blev "utvidgad och förnyad", 1720, då den på några ställen var söndrig, varvid en liten gammal flaska skulle få användas till dess "omgörande och förökande" samt 1808, då den ånyo lagades. Paténer har ett punktdekorerat sexbandspass med rosor i svicklarna och innanför detta en likartad cirkelmedaljong med ett graverat Agnus Dei med horsfana. Ur lammets bröst kommer en blodstråle, som uppsamlas av en kalk. under kalkfoten 65 och under paténer 16. Vikten, som 1737 i inventariet skrives 2 lmk 20 lod, är 1864 84 lod och 1886 65 + 16 = 81 lod. Kalken H 25, ÖD 13,3 ND 13, 7 cm. Paténens D 17,1 cm.

Vinkanner.

Anders Düsterbach i Stockholm (verksam före 1588-1612) har tillverkat en kanna. (Under botten: krona-fladderemus?). I inventariet 1828 uppges den vara 1665 skänkt av Måns Pedersson i Pasta, medan det 1846 säges Lars Månsson i Pasta. Förklaringen kan vara, att Måns var Lars fader och att Lars givit Kannan i testamente efter sin fader. Den är cylindrisk och har välvd fot och lock, vilket senare avslutas med en platt knopp. Handtaget är långt neddraget och tunggreppet svängt. Fot, liv och lock ha graverade dekorationer. Kannan är förgylld invändigt, på knappen och på en bård runt locket. Under fotkanten: XXXXXVII och 64 1.-H 26, ÖD 9,5, ND 13, 2 cm.

Romfartuna 2.

Johan Johanason i Västerås (verksam 1605-1654) har förfärdigat en kanna om 38 lod. (På foten och fotkanten: Väs-bomärke). Den skänks 1658 av Erik Svenssons i L. Älbo änka hustru Anna som testamente efter två sina barn, som "båda på en dag" begrovs. Kannan är päronformad med platt välvd fot och lock. Dubbelsvängt kraftigt sköldavslutat handtag samt tvådelat tumgrepp. I locket sitter en medalj med på ovansidan Gustaf 11 Adolfs lagerkransade bild och med omskrift: GUSTAV I ADOL. II SWE. GOT. WAND. REX 1632. På andra sidan: Maria Eleonora D. G. SWECO. GOTOR. WAND. Reg. 1632. Under kannan en skruv. Den repererades 1671 av Petter i Gessala. 1677 gick den "sönder i lödningen, så att botten lossnade och omgjordes hos guldsmeden". Under botten: XXXXVIII och under fotkanten 46 L. - H 20,5, ÖD 9, 5, ND 10, 5 cm.

En tredje vinkanna om 103 lod donerades "till julen" 1691 av kyrkoherden Lars Sabelius, död 1691. 3. 1, änka Susanna Salmonia för att hon skulle få begravas i sin förste mans, komministern i Romfartuna Olaus Arborelius, grav. Tillverkare är Johan Nytzel i Stockholm (Under botten: Sth- C-I.N och Äldermansranka). Den päronformade kannan, lik den föregående fast något klumpigare, har låg välvd fot. Handtaget är dubbelsvängt och sköldavslutat. På locket ses den strålkrönt Kristus med i höger hand en vinstock med fyra druvklasar och i andra handen symbolen för världsherraväldet (jordgloben krönt av ett kors). Omskrift å "myntet": SALVATOR MUNDI SALVA NOS 1617. I yttre omkretsen: LAVRENTIUS SAEBELIVS + SUSANNA SAHLMONIA. Anno 1691. På lockets undersida minnespenning över Gustaf Adolf. Konungen sitter med krona, riksäpple och spira och har hebreisk skrift över huvudet: JEHOVA, (Gud). I yttre Cirkeln står: GUSTAVUS ADOLPHVS SVECOR. GOTHOR. VANDALORQ REX. I inre cirkeln: GLORIA ALTISSIMO SVORVM REPVGIO. Tumgreppet är två granatäpplen. Kannan är invändigt förgylld utvändigt vid övre kanten och på lockets översida. Den förgylldes 1745. Pipen var loss 1756 och 1772. - H 27, ÖD 10, 5, ND 12, 5 cm.

Vinsked.

Jungfru Anna Lisa Israelson skänker 1769 en sked om 1 lod "tjänlig att nyttjas i kalken, om något skulle följa med vinet". Den helförgyllda skeden har platt skaft och bladlika hål i skedbladet. - L 15, 7 cm.

Oblataskar.

Kyrkan hade 1632 en oblatask av trä, men har 1672 en dylik av förtent mässing.

Den nuvarande oblatasken av silver om 20 lod är tillverkad av Anthoni Grill d. y. i Stockholm. (På lock och fotkanten: AG). Den är given 1675 av Susanna Schmidt på Julpa efter sin avlidna make, kamreraren i kammarkollegiet Jacob Tigerstierna-Susanna Tigerstierna. På lockkanten: I.T:S-S.T.S. (Jakob Tigerstierna-Susanna Tigerstierna). Asken är oval med vågiga kanter på lock och botten samt rikt prydd med drivna och ciselerade blommor och blad. Under botten: 20 L. - H 7, L 12, B 10, 5 cm.

Romfartuna 3.

Sockenbudstyg.

Kyrkan har 1579 en vit kalk med patén. Denna "förbättrades" 1639 av Nicolaus Brun i Västerås, men lämnades 1653 jämte 7 dlr. till Salomon Johansson i Västerås, som i ersättning levererade ett nytt tyg med kalk, patén, flaska och oblatask. 1671 lät man sätta in en flaska i kalken. Detsamma gäller 1676, varpå 1684 "en liten flaska" köpes. Tydligen var man ändå inte nöjd, varför "guldameden i Västerås" 1691 "omgjorde" och förgyllde flaskan. 1737 anges vikten för detta oförgyllda tyg (kalk, patén och oblatask) till 21 lod. Vid visitation 1800 fastställdes, att nytt sockenbudstyg måste anskaffas. Det skedde också följande år, då And. Efr. Ahlbom i Västerås "omgjorde" uppsättningen. (Under botten och brädden: Vs - 3 kr. A E A-S 2). Potén är hög och välvd, noden med vulst på mitten är oblatgömma, kuppen är klockformad. Kalken är förgylld invändigt och under brädden, paténer är förgylld på ovansidan. - H 14, 2, ÖD 5, 5, ND 8, 5 cm. Paténens D 9, 2 cm.

1695 fick kyrkan en kalk om $16 \frac{1}{2}$ lod i testamente efter befallningsmannen trol. Nils Milanders änka Margareta Danielsdotter. Till denna hörde en patén "med krusig kant" om $4 \frac{1}{2}$ lod. Kyrkoherden Jonas Berglind (1735-1750) lät härtill göra en flaska om $11 \frac{1}{8}$ lod med skruv ovanpå och rum för oblater i botten. 1797 påpekades, att flaskan liksom rummet för oblater borde lagas. En helt ny uppsättning gjordes i stället 1811 av And. Efr. Ahlbom i Västerås. (På kalkens fotkant, paténens brädd och under oblataskens botten: Vs - 3 kr. AEA - E 3). Kalkens fot är välvd med pärlband, noden tillplattad med pärlband på mitten, kuppen mjukt klockformad. Oblatasken är cylindrisk med platt lock. Till denna uppsättning lades 1894 en vinflaska av glas med silverpropp tillverkad av Axel Sundberg i Västerås. (På halsbeslaget: AGS-Vs-Q 6). Kalken är förgylld invändigt, på de två pärlbanden och under brädden, paténer är helförgylld, oblatasken invändigt förgylld. Under kalkens fotkant : Romfartuna 14 $\frac{3}{4}$ lod, under paténens och oblataskens botten : Romfartuna 4 $\frac{3}{4}$ lod och 2 $\frac{3}{4}$ lod. - Kalkens H 15, 8, ÖD 6, 5, ND 8, 4 cm, paténens D 9, 3 cm, oblataskens H 2, 3, 4 cm.

Dopskålar.

Kyrkoherden Samuel Olai Normontanus (1630-1643) donerar 1641 en dopskål till funten, troligen som testamente efter sin då avlidna son Jakob. Hovkamreraren Peter Porsgrens på Kitslinge änka donerar 1790 en invändigt förgylld dopskål om 86 lod. Den är s.å. förfärdigad av Jonas Elg i Västerås (Under botten : Vs - 3 kr. I : ELG - H 2). På ena sidan: Denna Dopskål är Gifven till Romfartuna Kyrka den 4de Apr. 1790. På andra sidan: Af Fru Hof Camrererskan Porsberg Född Maria Elisabet Ahlström. Den bukiga skålen på profilerad fot har pärlband ovan foten och under brädden samt två platta vinklade handtag. Under botten : 86 lod. - H 13, 5, ÖD 23, 3, ND 15, 5 cm.

Romfartuna 4.

Ännu en invändigt förgylld dopskål donerades 1958. Den är tillverkad 1948 av Birger Haglund Studio i Stockholm, (Under botten : DHS - 3 kr. - S - Sth - X 8 Sterling). Under botten : GÅVA TILL ROMFARTUNA KYRKA 1958 FRÅN MARGIT OCH GUNNAR WESTERBERG VÄSTERÅS. Skålen, som är bukig med sex drivna åsar och på livet har stiliserade växtmotiv vidgar sig vid brädden - H 6, 5, ÖD 18, 5 ND 9, 5 cm. Ett till skålen hörande fat skänktes samma år. Den är tillverkad av C. G. Hallbergs Guldsmeds AB i Stockholm. (På brädden : C. G. H - Sth - 3 kr. - S - H 9 - STERLING - Vera Ferngren). På brädden : LÅTEN BARNEN KOMMA TILL MIG. I botten : Den helige Ande som duva. - H 8, 8, D 54, 7, Bräddens bredd 18 cm.

Brudsilver.

Ännu i inventariet 1866 omnämns ingen brudkrona. Men 1886 upptages en förgylld sådan om 13 $\frac{1}{2}$ lod. Den är 1854 tillverkad av Otto Wilhelm Kiellberg i Västerås. (På pannringens utsida : O. W. K. 3 kr. - Z 4 - Vs). De fem ståndarna äro från pannringen uppbyggda på en snäcka. Över denna är en lagerkransad medaljong, en snäcka och på den övre ringen ett brinnande hjärta. Mellan ståndarna sitter på pannringen en infattad sten och på övre ringen en kerub. - H 10, 7, ÖD 13, 7, ND 9, 5 cm. Ytterliggare en förgylld brudkrona tillkom 1966. Under pannringen : GÅVA FRÅN ROMFARTUNA CENTERNS KVINNOFÖRBUND 1966. Den är förfärdigad av K & E C - Gbg - Carlsson i Göteborg. (Under pannringen : K & E C - Gbg - 3 kr - S Q 9). Pannringen är tudelad med sammanhållande cirklar och stavar. De åtta V-formade ståndarna sammanbindas upptill av en slipad bergkristall. En sådan sitter också i ståndarnas botten. - H 5, 5, ÖD 11, ND 8, 3 cm.

Belysning.

Kyrkan har 1967 och 1968 fått icke mindre än 6 ljusstakar, samtliga tillverkade av Ture Jerkeman i Stockholm. (Under botten: TJ - Sth - 3 kr. - S - R 9 på de tre första och S 9 på de tre sista - Jerkeman). Samtliga äro 6 - sidiga, handsmidda med olika benämningar och med skilda symboler på stakarna. Foten och droppbrickan med kant äro plana och släta. Texten till samtliga står under foten:

I. Gnistan. TILL KYRKVÄRDEN K.A.GUSTAFSSONS, NORTUNA, MINNE. FÖRSAMLINGENS GÅVA.

II. Fästet. TILL KYRKVÄRDARNA CARL JOHAN OCH GUNNAR MELINS, MILLINGBY, MINNE. MÅRTA MELINS GÅVA 1967.

III. Landskapet. ROMFARTUNA KYRKO KASSAS GÅVA.

V. Fiskarna och fåglarna. HELMER LUNDINS MINNE - FONDERES GÅVA.

IV. Himmelens ljus. KYRKLIGA SYFÖRENINGEN OCH MÅNGA GIVARES GÅVA.

VI. Människorna. MÅNGA KOLLEKTGIVARES GÅVA.

Dopfatet som skänktes till Romfartuna Kyrka 1958 var en GÅVA FRÅN FRU VILHELMINA FRENDBERG, PASTA GÅRD.

Romfartuna 5.

Pungklockor.

"Välborna Granatenfeltarna på Ansta" skänkte 1656 en pung med en liten silverklocka.

Två svarta håvar med silverklockor skänktes okänt när.

På falarna: Abr. Hulphers Ana Grave. Den ena klockan är nu av mässing.

- Falens L 17, 7, klockans H 3, 5, D 3, 3 cm..

Romfartuna 1980-11-14
Ingrid Johansson.